

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Any XIV

REUS, DIVENDRES 13 DE JUNY DE 1919

Núm. 76

Col·legi Oficial de Corredors de Comerç de Reus

Suscripció pública de 1656 milions de pessetes en títuls de la Deuda perpétua interior al 4 per 100 que tindrà lloc el dia 16 del corrent.

TIPO D'EMISIÓ 75'50 PER 100

Els suscriptors a metàlic percibirán del Banc d'Espanya a canvi de la seva proposició i del 10 per 100 del valor nominal de la mateixa, un resguard provisional d'ella. El dia 1 de Juliol pròxim, entregaran la quantitat necessària per a completar amb la ja entregada el 50 per 100 de l'adjudicació i el 1 d'Agost el 25'50 per 100 restant.

Als suscriptors que adelantin plaços se'ls bonificarà per ells a raó del 5 per 100 a l'any.

Admeten ordres de suscripció els Col·legiats;

D. Joan Vallés

“ Francesc Prius

“ Calixte Martí Padró

“ Calixte Martí Cases

“ Enric Darnell

El Col·legi establirà un servei especial per a donar a conèixer al públic les quantitats sotsrites a Madrid i províncies.
Reus, Juny de 1919.

Enfermetats dels nois

Pel metge especialista FRANCESC FIGUEROLA

De l'Hospital Cívic-Militar i del Dispensari Municipal

LABORATORI de SEROLOGIA i BACTERIOLOGIA
i d'anàlisi químic aplicat a la clínica

REACCIÓ DE WASSERMANN

Carrer de la Font, 12.-Reus Consulta de 3 a 5

PER A LLOGAR

En un punt cèntric d'aquesta ciutat hi ha tres espaiosos locals propis per a magatzems

Per informes en aquesta impremta.

DEL MOMENT POLÍTIC

El tema d'actualitat continua essent l'actitud de les esquerres enfront del Govern.

La premsa s'ocupa de les anades i vingudes, conferències i cabildos, que la nota de les esquerres ha provocat.

El Govern, no obstant la movidissa dels seus prohoms, intenta donar l'impressió de que els acords de les esquerres no li han fet fret ni calor.

Mentres el temps transcorre, el Govern fa desesperats esforços per a seduir an En Dato i rompre la aliança d'esquerres, cosa que, a dir veritat, mai ens ha semblat difícil.

BANC DE REUS

DE DESCOMPTES I PRÈSTAMS

ADMETEM SOTSCRIPCIONS, lliure de comissió, a l'emprestit de 1,656 milions de pessetes. Deuda perpètua, 4 per 100 Interior, que tindrà lloc el dia 16 del corrent mes.

TIPO D'EMISIÓ: 75.50 per 100, amb cupó de primer d'Octubre de 1919.

Negociem els cupons Deutes Interior, Exterior i Amortitzable 4 %

Sastreria J. Martí

Plaça de Prim, 1. - REUS

Participa als seus clients i al públic en general haver obert el seu nou establiment, on hi trobaran els genres de la més alta novetat per a la present temporada.

GRAN ASSORTIT EN «FRESCOS». PREUS ECONÒMICS
— — — PUNTUALITAT EN ELS ENCÀRRECS — — —

LLENYES - Casa Abelló

Pi i Margall, núm. 4. Teléfon núm. 24

PER A CUINES ECONÒMIQUES

Llenya d'alsina en troços	a Ptes. 2'60 quinta 40 kilos
» de pi (fustets).	» » 1'60 » » » »
Sac de serradures.	» » 1'25 » » » »

De 4 quintás en amunt, aquest preu es posat a domicili.

El foc ideal i econòmic, per a una cuinera, és la barreja en el foc de la llenya d'alsina amb els fustets

Si es confirma el judici que s'atribueix al comte de Romanones, referent a la desaparició del calificat de facciosos que s'ha donat a les pròximes Corts pel senzillísim fet de que fossin rebutjades unes quantes actes greus, seria, al nostre entendre, preparar una fugida; la fugida que — no hi podem fer més! — esperem d'un moment a l'altre. La coincidència de trobar-se el comte amb el rei a l'Ambaixada anglesa, ens fa sospitar que la deserció dels lliberals s'apropa. A Romanones la ocasió li ha brindat en poc temps varies vegades el moment oportú de passar a la posteritat, de guanyar-se l'immortalitat amb un sol gest d'energica vi-

rilitat. I Romanones no s'ha sentit prou valent. Aniria ara a compartir la gloria que ell sol podia haver conseguit, de salvar les llibertats patries?

La premsa ministerial ha emprés una campanya de burles i amenaces contra l'actitut de les esquerres. Continuen les conferències, les gestions i les converses entre polítics de distints i variats matijos. Tot fa creure, o que va a desencadenar-se la tempesta, o que la comedia va a tindre, per part dels lliberals dinásticos, un grotesc desenllaç.

Poc hem de tardar en veure com acaba tot aixó.

FRANCESC ARNAL.

El règim federatiu

A Anglaterra sembla que es va a implantar el règim federatiu. Després d'una serie d'anys i de temptatives per a concedir a Irlanda l'«home-rule», esclatà la gran guerra i aqueixa qüestió de l'«home-rule» irlandès quedà ofegada per aquesta altra molt més important i precisa per a Anglaterra. Mes ara que la guerra ha acabat i que Anglaterra i els seus aliats han aconseguit el triomf, triomf que si fossin certes les manifestacions fetes reiteradament pels aliats, seria el triomf del dret a ésser de tots els pobles, ressucita amb més empena la qüestió d'Irlanda. I ara ja no és l'«home-rule» lo que reclama Irlanda. Ara reclama els seus drets com a poble lliure. Reclama la seva independència, el seu dret a ésser en el món.

I els governants d'Anglaterra, homes d'Estat coneixedors de les qüestions que incumbeixen a la seva alta missió, donant-se compte de que després de la derrota de l'imperialisme germànic i després de l'avenç que s'ha operat en tot el món, comprenen que lo que abans de la guerra hauria pogut ésser suficient per a acallar les ansies del poble irlandès, ara ja no pot satisfer les aspiracions dels «sin feins», que no són altres que la independència absoluta del seu poble. Es per xo que ara la Cambra dels Comuns acabà d'aprovar una proposició per la qual es nomena una comissió per a estudiar la forma de constituir un Estat Federal que el composarien Anglaterra, Escocia i Irlanda.

Quan abans de la guerra els nacionalistes irlandesos que acabdillava En Redmon estaven al costat dels governs lliberals d'Anglaterra, era només que per la promesa reiterada del govern de que els hi concediria l'«home-rule», que ja havia obtingut l'aprovació de la

Cambrà dels Comuns, però durant la guerra s'ha produït a Irlanda tal transformació, que avui la llei de l'«home-rule», ja és rebutjada per la major part del poble irlandès.

Els tràgics successos de Doublin, la derrota dels nacionalistes i la victòria dels «Sin feins» o separatistes... i adhuc la victòria dels aliats, són fets que per uns governants com els anglesos no poden deixar de tenir el seu valor.

Per xò aquests homes, coneixedors dels seus deures de governants, s'apressen a cercar una solució ràpida i eficaç a un problema viu com el d'Irlanda, i la solució a que s'ha acudit primer que tot, ha sigut a la solució federativa, an aquesta fórmula predicada pel malaguanyat mestre Pi i Margall.

Quin dubte té que per la força de les armes, Anglaterra sostindria el seu domini damunt d'Irlanda! Però seria això una solució? Indubtablement no; perquè si bé de moment quedaria sotmesa i potser aixafada la més débil—Irlanda en aquest cas—, l'odi entre els dos pobles s'encendria d'aïtal manera que ja mai més seria possible la mútua convivència.

Heu's-aquí per què entenem nosaltres, nacionalistes federals, que és una mida de bon govern el propòsit d'Anglaterra de constituir-se en Estat Federal amb Escòcia i Irlanda.

E. M.

Polítiques

En Rodés, defensor

Ha sigut designat l'ex-ministre senyor Rodés per a defensar al cap de cerimònies de la Diputació de Barcelona, don Antoni Utrillo, en la causa que li segueix l'autoritat militar i que serà fallada pròximament en consell de guerra.

CANDIDATURA NACIONALISTA PER A SENADORS

D. Macià Mallol i Bosch

Ex-diputat a Corts per Gandesa

D. Salvador de Samà i de Sarriera

Marquès de Vilanova i Geltrú

Ex-diputat a Corts per Vendrell

Trets contra Lerroux

Diu «El Sol» que al passar l'express en el que viatjava En Lerroux pe la estació dels Jerònimos (Sevilla), es feren dos disparos contra el cotxe-restaurant en el que anava menjant el cap dels radicals.

Els projectils no causaren altre dany que la ruptura de dos cristalls.

No s'ha verificat cap detenció.

Les eleccions per a senadors

En les eleccions per a senadors que se celebraran a Tarragona passat demà diumenge, s'hi presenten dos nacionalistes; un de l'esquerra, nostre volgut i distingit amic D. Macià Mallol Bosch, ex-diputat a Corts per Gandesa, i un altre de la dreta, també distingit amic nostre, D. Salvador Samà de Sarriera, Marquès de Vilanova i Geltrú, ex-diputat a Corts per Vendrell.

Aquest dos noms formaran la candidatura que'ls nacionalistes de les comarques tarragonines votaran i que per les noves que tenim aconseguirà el triomf.

Se presenten altres dos candidats, el senyor Dasca, lliberal i Elias de Molins, conservador d'artista, adherits al nou partit de «Unión Monárquica Nacional».

Informació

Del col·legi que dirigeix la profesora donya Teresa Mallafré, s'han examinat tres alumnes que cursen el batxiller, havent obtingut entre les tres deu matrícules d'honor.

L'alumne Juanita Castellví Domènech, 5 assignatures, 5 matrícules d'honor; Francisca Cavallé Pi, 4 assignatures, 2 matrícules d'honor i 2 notables; Maria Llagostera Jaumà, 4 assignatures, 3 matrícules d'honor i un notable.

Felicitem a la senyora Mallafré per l'èxit que han assolit aquestes alumnes, prova inequívoca del seu gran interès i desvetllament per a instruir-les.

Hem rebut el programa del concert que baix la direcció del mestre senyor Mateu, donarà diumenge en el seu estatge social el llorejat «Orfeó Reusenc».

El Gremi Patronal de Cafés, Bars i Hotels d'aquesta ciutat accepta en totes sas parts el «laudo» pronunciat pel Consell de Conciliació. La societat «Unió Artística de Cambrers i Cocineros» l'accepta també però amb la salvetat de que el contracte de treball te que ésser per setmanes i no per dies.

Donada l'expressada discrepància es difícil conseguir un arreglo del conflicte, en quina persecució

les Autoritats i entitats oficials han agotat quants mitjans els reconeix la llei.

La festa del «Aplec de la Sardana», tradicional ja en nostres costums, es celebrarà aquest any el primer diumenge de juliol, dia 6, pel dematí, en Vallvidrera; per la tarda a les Planes, i per la nit a Barcelona, en el lloc que procurarà destinar la comissió quan li sigui possible.

Pendrán part en la festa del matí dos renomades cobles ampurdaneses i un «Esbart de Dançaires» que la comissió procurarà, seguint el torn convingut, que siga el que fassi més temps que no hagi actuat en l'aplec; també es gestionarà del senyor Miralles, propietari de la «Villa Joana», que permeti al públic, com cada any, sien visitades les habitacions aont es conserven respectuosament el llit i els mobles que hi havia quan morí el preclar cantor de Catalunya Mossen Jacinto Verdaguer.

SABÓ NOGUERA

ÉS EL MILLOR EL MÉS ECONÓMIC

El president de la Mancomunitat ha firmat la escriptura de compra de la carretera particular de Berga denominada del Rosal.

Amb el fi de que arribi a coneixement dels veïns, es fa públic que a partir del dia 20 del present de 6 a 8 de la tarda, els dies laborables, es procedirà a traslladar els restes mortals existents en l'antic Cementiri, llindant amb l'Ermida del Roser, al Cementiri General.

Ha sigut aprovada la liquidació de les obres de la carretera d'Artesa a Montblanch i a Sarreal per l'import líquid de 269.824'66 pessetes.

Eviteu la CASPA i tindreu molt de cabell. Ho lograreu amb

LOCIO EBER

Roca i Ribes. Farmacia Serra

Avui, a l'hora de costum, celebrarà sessió de segona convocatori l'Excm. Ajuntament.

El diumenge últim tingué lloc a l'Ametlla el solemne acte de repartir els premis concedits per la Societat Espanyola de Salvament de Naufragos als tres mariners que amb exposició de les seves vides salvaren a altres quatre que lluitaven amb les ones, a gran distancia de la costa.

El «Comité organitzador de la Conferencia Internacional del Treball» ha enviat a l'Institut de Reformes Socials el qüestionari relatiu al règim de la jornada de vuit hores en la Regió catalana, per a sa contestació urgentíssima.

S'ha celebrat en els salons de la Cambra de Comerç, de Tortosa, una reunió molt important, a la que han concorregut representants de l'industria d'oli de remolta de Lleida, Reus, Aragó i Tortosa, per a adoptar acords contra'l real decret relacionat amb l'exportació de dit article.

Ahir se va constituir el jurat del partit de Gandesa per a veure una causa per robo contra tres gitanes que penetraren a la casa d'una veïna i, amb el pretext de dir-li la bonaventura, li exigiren diner, entregant-los-hi 53 duros.

Les processades han negat els fets, essent absoltes.

F. PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç col·legiat
Arraval Santa Agna, núm. 57
Pago dels cupons venciment primer juliol.
Compra-venda de valors.
Compra-venda de paper estranger, al comptat i a plaços.

El governador ha ordenat a l'alcalde que si dins de quaranta vuit hores no s'envia el resum de les altes i baixes de les subsistències de maig, imposarà multes de 500 pessetes.

AVIS

Se participa al públic que des del diumenge dia 25 s'expedeix la carn de bé al preu d'una peseta i 30 céntims la terça per les talleres de l'abasteïdor Miquel Alimbau que son: Magdalena Gené, taula de les Carnicerías núm. 35; Josepa Madurell, taula de les Carnicerías núm. 33; Paula Boleda, taula de les Carnicerías núm. 38; Viuda de Trillas, carniceria, carrer Jesús, núm. 21 i Paula Cort, Carniceria carrer Jesús, núm. 29.

Secció Oficial

REGISTRE CIVIL

Inscripcions del dia 11 de Juny

NAIXEMENTS

Josep Amorós Garcia.

DEFUNCIONS

Gaietano Cavallé Llecha, 58 anys, P. Constitució, 15.—Maria Gascó Vidal, 75 anys, Puvill Oriol, 12 i 14.—Francesc Lorente Pérez, 42 anys, República, 13.

MATRIMONIS

Pau Llauredó Vernet amb Antonia Vives Massià.—Josep Martí Gil amb Amada Llebaria Saló.—Francesc Pamies Vallés amb Enriqueta Roig Besora.—Antoni Sincabares Florentí amb Francisca Sanahuja Español.—Joan Balañá Vives amb Filomena Ravell Vallet.—Bartolomé Solsona Nou amb Rosenda Mariné Mirambell.—Angel Corts Tecla amb Teresa Pallejá Sabaté.

***

Institut Pere Mata

S'avisarà als senyors tenedors de Obligacions d'aquesta Societat que durant els dies del 16 al 30 del corrent mes, per la caixa del Banc de Reus de Descomptes i Préstams, se pagarà els interessos semestral, contra cupons números 31, 26, 12 i 1 de les emissions 1.ª, 2.ª, 3.ª i 4.ª respectivament.

Reus 12 de Juny de 1919.—Per A. del C. d'A., l'Administrador, Nicolau Gausset.

GRÁFICS CATALANS